

Gjerdrumutvalget leverer sin utredning om bedre håndtering av kvikkleirerisiko

Kvikkleireskredet i Gjerdrum viste hvilket skadepotensial slike skred har. For å forebygge kvikkleireskred må vi blant annet kartlegge mer, gjennomføre flere sikringstiltak og ha bedre kontroll på menneskelig aktivitet i områder med fare for kvikkleireskred.

Det mener utvalget som etter skredet i Gjerdrum ble nedsatt for å undersøke hvordan samfunnet bedre kan forebygge slike hendelser. De har i dag overlevert sin utredning (NOU) til regjeringen.

— Det gjøres i dag mye godt forebyggende arbeid, men for å hindre at slike skred skjer igjen må vi gjøre enda mer, sier utvalgsleder Inge Ryan.

Utvalget påpeker at det ikke er tilfeldig at kvikkleireskred skjer. Alle kvikkleireskred har en årsak og hvis vi fjerner årsaken, vil vi også forhindre kvikkleireskred. Kvikkleireskred kan utløses av naturlige årsaker, menneskelig påvirkning eller en kombinasjon av disse. Utvalget foreslår i utredningen mange tiltak som bør inn en handlingsplan for videre oppfølging.

Utvalget mener dagens regelverk er uklart med hensyn til hvilket ansvar de ulike aktørene har, og foreslår en ny naturskadesikringslov som klargjør dette. I loven tydeliggjøres blant annet kommunenes plikter. Et av forslagene er en utredningsplikt for kommunene. En slik plikt innebærer at dersom kommunen blir gjort kjent med en fare for naturskade må denne utredes nærmere.

For å forebygge kvikkleireskred, må vi vite hvor kvikkleira er. Utvalget mener det bør være en langsiktig ambisjon å utvikle en helt ny generasjon kvikkleirekart. Kartene skal med langt større presisjon enn i dag avgrense fareområdene og vise hvor stor faren er.

Utvalget mener det må gjennomføres flere sikringstiltak for eksisterende bebyggelse, og at staten i mye større grad enn i dag må bistå. Det totale sikringsbehovet for flom og skred er stort. Utvalget anbefaler å øke NVEs samlede bevilgning til sikring mot naturfare til 1,5 mrd. kroner årlig, slik at samfunnsøkonomisk lønnsomme sikringstiltak mot naturfare kan realiseres innen 30 år.

Utvalget foreslår flere tiltak som kan forbedre hvordan kunnskap om kvikkleirerisiko følges opp i planprosesser og utbygginger. NVEs faglige bistand til kommunene må forsterkes. Det må gjøres mer kjent at det kreves søknad for alle terrengendringer i områder med kvikkleire. Geoteknisk kompetanse må involveres i rett tid i utredning, prosjektering og utførelse av byggetiltak. Det må tas mer hensyn til overvannsproblematikk og erosjonsrisiko.

For å unngå at erosjon over tid bidrar til å utløse skred mener utvalget at det bør etableres systematisk overvåking av elver og strandsoner.

Det er behov for økt kunnskap og kompetanse hos alle aktører, i tillegg til at forskning og utdanning på området må styrkes.

— Utvalgets forslag innebærer mange tiltak som vil bidra til å redusere kvikkleirerisiko. Vi må legge til rette for at det blir enkelt for alle aktører å ta sitt ansvar. Vi må sammen bli gode, og vi må lage trygge systemer som hindrer alvorlige ulykker, sier utvalgsleder Inge Ryan.